

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»
Механіко-машинобудівний факультет
(факультет)
Кафедра управління на транспорті
(повна назва)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

кваліфікаційної роботи ступеню бакалавра
(бакалавра, спеціаліста, магістра)

студентки Савченко Ольги Юріївни
(ПІБ)

академічної групи 275-20-2
(шифр)

спеціальності 275 «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)»
(код і назва спеціальності)

на тему «Підвищення рівня конкурентоспроможності ТОВ «АЛКО ПЛЕЙС» за рахунок скорочення витрат на доставку напоїв у м. Дніпро»
(назва за наказом ректора)

Керівники	Прізвище, ініціали	Оцінка за шкалою		Підпис
		рейтинго -вою	інститу ційною	
Кваліфікаційно ї роботи	<i>Весела М. А.</i>	85	добре	
розділів:				
Маркетингово- аналітичний	<i>Весела М. А.</i>	85	добре	
Технологічний	<i>Весела М.А.</i>	85	добре	
Охорона праці	<i>Чеберячко С. І.</i>			
Економічний	<i>Романюк Н. М.</i>			

Рецензент	<i>Кривда В.В.</i>			
-----------	--------------------	--	--	--

Нормо- контролер	<i>Федоряченко С.О.</i>			
---------------------	-------------------------	--	--	--

Дніпро
2024

ЗАТВЕРДЖЕНО:

завідувач кафедри

управління на транспорті

(повна назва)

Гаран І. О.

(підпис)

(прізвище, ініціали)

«_____» _____ 2024 року

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу
ступеню бакалавра
(бакалавра, спеціаліста, магістра)

студентки Савченко О. Ю. академічної групи 275-20-2
(прізвище та ініціали) (шифр)

спеціальності 275 «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)»
(код і назва спеціальності)

на тему «Підвищення рівня конкурентоспроможності ТОВ «АЛКО ПЛЕЙС»
за рахунок скорочення витрат на доставку напоїв у м. Дніпро»
(назва за наказом ректора)

затверджена наказом ректора НТУ «Дніпровська політехніка» від 30.04.2024
№ 380-с

Розділ	Зміст	Термін виконання
Маркетингово-аналітичний	Проаналізувати господарську діяльність підприємства. Проаналізувати ринок перевезень (в т. ч. сегментування ринку) та здійснити прогнозування обсягів перевезень	
Технологічний	Запропонувати альтернативи доставки продукції; обґрунтувати вибір марки автомобіля для здійснення перевізного процесу; запропонувати захід з усунення понаднормових простоїв при розвантаженні; розробити транспортну схему району доставки продукції, спроектувати маршрути; розрахувати техніко-експлуатаційні показники роботи РС; обґрунтувати вибір запропонованих альтернатив	
Охорона праці	Оцінити ризик виникнення стресу у водіїв	
Економічний	Визначити транспортні витрати при впровадженні різних альтернатив, довести економічну доцільність запропонованих заходів.	

Завдання видано

(підпис керівника)

Весела М. А.

(прізвище, ініціали)

Дата видачі _____

Дата подання до екзаменаційної комісії _____

Прийнято до виконання _____

(підпис студента)

Савченко О. Ю.

(прізвище, ініціали)

ЗАТВЕРДЖЕНО:
завідувач кафедри
управління на транспорті
_____ І.О.Таран
«____» _____ 2024 р

ДОДАТОК ДО ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу ступеня «бакалавр»

студентці гр. 275-20-2 Савченко О. Ю.

1. Тема кваліфікаційної роботи: «Підвищення рівня конкурентоспроможності ТОВ «АЛКО ПЛЕЙС» за рахунок скорочення витрат на доставку напоїв у м. Дніпро»

Затверджена наказом по університету від «30» 04. 2024 р. № 380-с

2. Мета дослідження - підвищення ефективності організації доставки алкогольних напоїв до торгівельної мережі м. Дніпра

3. Об'єкт дослідження – транспортний процес перевезення алкогольних напоїв автомобільним транспортом.

4. Предмет дослідження – технологія перевезення алкогольних напоїв автомобільним транспортом.

5. Район дислокації підприємства – м. Дніпро, Україна

6. Зміст кваліфікаційної роботи та календарний графік її виконання

Розділ	Зміст	Термін виконання
Маркетингово-аналітичний	Проаналізувати господарську діяльність підприємства, виявити недоліки в організації перевізного процесу, проаналізувати ринок перевезень (в т. ч. сегментування ринку), здійснити прогнозування обсягів перевезень	
Технологічний	Запропонувати альтернативи доставки продукції (транспортний аутсорсинг, використання власного РС, придбання автомобіля більшої вантажопідйомності); обґрунтувати вибір марки автомобіля більшої вантажопідйомності для здійснення перевізного процесу; запропонувати захід з усунення понаднормових простоїв при розвантаженні; розробити транспортну схему району доставки продукції, спроектувати маршрути; розрахувати техніко-експлуатаційні показники роботи РС; обґрунтувати вибір запропонованих альтернатив.	
Охорона праці	Оцінити ризик виникнення стресу у водіїв	
Економічний	Визначити транспортні витрати при впровадженні різних альтернатив, довести економічну доцільність запропонованих заходів.	

7. Дата видачі завдання « ____ » _____

8. Термін подання кваліфікаційної роботи до ДЕК « ____ » _____

Завдання видав _____ Весела М. А.

Завдання прийняв до виконання _____ Савченко О. Ю.

РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка: 93 с., 15 рис., 30 табл., 19 джерела.

Тема кваліфікаційної роботи: «Підвищення рівня конкурентоспроможності ТОВ «АЛКО ПЛЕЙС» за рахунок скорочення витрат на доставку напоїв у м. Дніпро».

Мета дослідження - підвищення ефективності організації доставки алкогольних напоїв до торгівельної мережі м. Дніпра.

Об'єкт дослідження - транспортний процес перевезення алкогольних напоїв автомобільним транспортом.

Предмет дослідження – технологія перевезення алкогольних напоїв автомобільним транспортом.

У кваліфікаційній роботі проаналізований сучасний стан організації перевізного процесу на підприємстві, проведені маркетингові дослідження ринку перевезень, запропоновані альтернативи доставки продукції, обґрунтований вибір марки автомобіля для здійснення перевізного процесу, запропонований захід з усунення понаднормових простоїв при розвантаженні, спроектована транспортна схема району доставки продукції, спроектовані маршрути, розраховані техніко-експлуатаційні показники роботи РС, обґрунтований вибір запропонованих альтернатив, оцінений ризик виникнення стресу у водіїв, визначені транспортні витрати при впровадженні різних альтернатив, доведена економічна доцільність запропонованих заходів.

УПРАВЛІНСЬКІ РІШЕННЯ, ВИБІР МАРКИ АВТОМОБІЛЯ,
НАВАНТАЖУВАЛЬНО-РОЗВАНЖАЖУВАЛЬНІ РОБОТИ,
МАРШРУТИЗАЦІЯ, ТЕХНІКО-ЕКСПЛУАТАЦІЙНІ ПОКАЗНИКИ,
ТРАНСПОРТНІ ВИТРАТИ, ЕКОНОМІЧНИЙ ЕФЕКТ.

ЗМІСТ

ВСТУП	7
1. МАРТЕКИНГОВО-АНАЛІТИЧНИЙ РОЗДІЛ	9
1.1 Характеристика ТОВ «АЛКО ПЛЕЙС»	9
1.2 Аналіз організації доставки алкогольних напоїв клієнтам ТОВ «АЛКО ПЛЕЙС»	10
1.3 Правила перевезення алкогольних напоїв.	14
1.4 Аналіз ринку алкогольних напоїв	15
1.5 Аналіз попиту на алкогольні напої ТОВ «АЛКО ПЛЕЙС» в торгівельній мережі у м. Дніпрі	17
1.6 Сегментація ринку	19
1.7 Прогнозування попиту	21
1.8 Аналіз конкурентоспроможності АТП	23
1.9 Висновки за розділом	30
2. ТЕХНОЛОГІЧНИЙ РОЗДІЛ	32
2.1 Розробка альтернативних варіантів організації доставки алкогольної продукції ТОВ «АЛКО ПЛЕЙС» до торговельної мережі у м. Дніпрі	32
2.2 Обґрунтування вибору рухомого складу	33
2.3 Удосконалення розвантажувальних робіт при доставці вантажу до торговельної мережі у м. Дніпрі	39
2.4 Маршрутизація перевезень	40
2.4.1 Розробка карти-схеми району перевезень	40
2.4.2 Розрахунок найкоротших відстаней	41
2.4.3 Проектування маршрутів	44
2.5 Розрахунок техніко-експлуатаційних показників роботи автомобілів на маршрутах	53

2.6 Обґрунтування вибору запропонованих альтернатив	57
2.7 Висновки за розділом	61
3. ОХОРОНА ПРАЦІ	63
3.1 Оцінка ризику виникнення стресу при роботі водіїв	63
3.2 Висновки за розділом	73
4. ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗДІЛ	74
4.1 Визначення планових показників виробничої програми з експлуатації рухомого складу	74
4.2 Визначення транспортних витрат при реалізації альтернатив А і Б	76
4.2.1 Визначення потреби в автомобільному паливі, мастильних і інших експлуатаційних матеріалах	76
4.2.2 Визначення потреби в автомобільних шинах	81
4.2.3 Визначення витрат на автомобільні запасні частини і матеріали	82
4.2.4 Планування фонду оплати праці	82
4.2.5 Калькуляція собівартості автомобільних перевезень	83
4.3 Визначення транспортних витрат при реалізації альтернативи В	86
4.4 Визначення економічного ефекту	86
4.5 Висновки за розділом	87
ВИСНОВКИ	88
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ	91

ВСТУП

Основне призначення транспорту в торговельній галузі полягає у забезпеченні переміщення товару від продавця до покупця. Глибокий та тісний взаємозв'язок торгівлі та транспорту зумовлені як неможливістю реалізувати торгівлю без послуг транспорту, так і неможливістю забезпечення транспорту роботою без торгівлі, що приводить до невідривності існування і функціонування цих сфер економіки. Очевидним при цьому є первинність сфери торгівлі, функціонуванням якої власне і зумовлена необхідність переміщення товарів.

Таким чином, один і той самий об'єкт стає елементом двох цілком різних за своєю сутністю, але тісно взаємопов'язаних систем — торгівлі та транспорту. Система торгівлі «ініціює» необхідність переміщення товару, транспортна система забезпечує таке переміщення. При цьому в рамках названих систем «товар» трансформується у «вантаж» і зворотно. Така трансформація зумовлює специфічні особливості цього об'єкта з позицій конкретної системи: в рамках транспортної системи «вантажу» притаманні вантажовласник, вантажовідправник, тара (засіб укрупнення), що визначає транспортно-технологічні особливості процесу доставки [1].

Тема кваліфікаційної роботи: «Підвищення рівня конкурентоспроможності ТОВ «АЛКО ПЛЕЙС» за рахунок скорочення витрат на доставку напоїв у м. Дніпро».

Мета дослідження - підвищення ефективності організації доставки алкогольних напоїв до торговельної мережі м. Дніпра.

Об'єкт дослідження - транспортний процес перевезення алкогольних напоїв автомобільним транспортом.

Предмет дослідження – технологія перевезення алкогольних напоїв автомобільним транспортом.

У кваліфікаційній роботі вирішені наступні задачі:

- проаналізований сучасний стан організації перевізного процесу на підприємстві,
- проведені маркетингові дослідження ринку перевезень,
- запропоновані альтернативи доставки продукції,
- обґрунтований вибір марки автомобіля для здійснення перевізного процесу,
- запропонований захід з усунення понаднормових простоїв при розвантаженні,
- спроектована транспортна схема району доставки продукції,
- спроектовані маршрути,
- розраховані техніко-експлуатаційні показники роботи РС,
- обґрунтований вибір запропонованих альтернатив,
- оцінений ризик виникнення стресу у водіїв,
- визначені транспортні витрати при впровадженні різних альтернатив,
- доведена економічна доцільність запропонованих заходів

ВИСНОВКИ

ТОВ «АЛКО ПЛЕЙС» задовольняє потреби населення Дніпропетровської області у якісному алкоголі різних цінових категорій. Це здійснюється шляхом прямої доставки до торгових точок власним транспортом.

За останні три роки собівартість перевезень до торгівельної мережі у м. Дніпро зросла з 240,1 грн/т до 310,1 грн/т. Аналіз організації роботи рухомого складу показав, що причиною такого негативного явища є:

1. Тривалі понаднормові простої при здійсненні розвантаження. Розвантаження здійснюється немеханізованим способом водієм. Негативні наслідки суміщення двох професій водія і вантажника призводять до втоми водія і погіршення його психо-емоційного і фізичного стану.

2. Використання неефективних маршрутів доставки продукції в торгівельну мережу.

3. Зниження продуктивності автомобілів є наслідком першої причини, продуктивність автомобілів за три роки зменшилась на 25%.

Проведений аналіз сучасного стану ринку алкогольних напоїв показав, що попри всі складнощі та шалений вплив факторів зовнішнього та внутрішнього середовища, вітчизняні підприємства продовжують не лише працювати в межах країни, а й нарощувати виробництво.

Результати сегментації ринку роздрібної торгівлі алкогольних напоїв у м. Дніпрі показали, що ТОВ«АЛКО ПЛЕЙС» має направити свої зусилля на зміцнення позицій серед магазинів, які замовляють доставку продукції 1 раз у 5 днів (50,6%) із середнім обсягом замовлення від 0,5 т до 0,75 т (51,9%), при цьому віддаленість магазинів від складу становить від 5 км до 10 км (53,3%).

За допомогою методу екстраполяції тренду було визначено прогнозне значення обсягу перевезень алкогольних напоїв до торгівельної мережі у м. Дніпрі на друге півріччя 2024 р–перше півріччя 2025 р, яке складає 1147,6т.

Аналіз конкурентоспроможності АТП показав, що ринок перевезень алкогольних напоїв у м Дніпрі має високий рівень конкуренції ($K_{op} = 2,6$). ТОВ «Фаст транс» посідає перше місце ($K_K = 0,86$) серед АТП-конкурентів. Це АТП має потужний автомобільний парк і низькі транспортні тарифи. Тому нами пропонується у разі вибору організації доставки алкогольних напоїв з залученням стороннього перевізника ТОВ «АЛКО ПЛЕЙС» заключити контракт саме з ТОВ «Фаст транс».

Для підвищення рівня конкурентоспроможності ТОВ «АЛКО ПЛЕЙС» було запропоновано удосконалити процес доставки алкогольних напоїв до торгівельної мережі. В технологічному розділі було здійснено наступне:

1. Запропоновані альтернативні варіанти організації доставки вантажу, а саме: альтернатива А: удосконалення доставки продукції за допомогою маршрутизації з використанням автомобіля, який є у власності ТОВ «АЛКО ПЛЕЙС»; альтернатива Б: удосконалення доставки продукції за допомогою маршрутизації з використанням автомобіля більшої вантажопідйомності, який необхідно придбати; альтернатива В: транспортний аутсорсинг (з використанням автомобіля більшої вантажопідйомності).

2. Для реалізації альтернатив Б і В обґрунтовано вибір автомобіля більшої вантажопідйомності марки MAN TGM 18.250, який з незначною перевагою має найвищий інтегральний показник ($K = 0,86$). Даний автомобіль має переваги за наступними параметрами: вантажопідйомність автомобіля, середня оцінка моделі серед споживачів, потужність двигуна.

3. Запропоновано для скорочення тривалості здійснення розвантажувальних робіт до нормативних при доставці спиртних напоїв у торгівельну мережу разом з водієм на маршрут відправляти вантажника.

4. Спроектовані 4 маршрути руху автомобіля марки HyundaiHD78.

5. Спроектовані два маршрути руху автомобіля марки MAN TGM 18.250.

6. Розраховані основні ТЕП роботи автомобілів на спроектованих маршрутах.

7. Прийнято управлінське рішення про реалізацію альтернативи А, яка має найбільше значення інтегрального показника (0,97), так як дана альтернатива має перевагу за всіма критеріями окрім транспортних витрат.

Отже, для удосконалення організації доставки алкогольних напоїв ТОВ «АЛКО ПЛЕЙС» до торгівельної мережі м. Дніпро доцільно реалізувати альтернативу А. Доставка буде здійснюватися автомобілем марки Hyundai HD78 за чотирма спроектованими маршрутами, при цьому разом з водієм на маршрут відправляти вантажника.

Альтернативи Б і В на даний момент є менш економічно привабливими, так як їх реалізація супроводжується високими інвестиційними ризиками або підвищенням залежності від інших учасників ринку, що є небезпечним в умовах невизначеності.

В розділі «Охорона праці» було: визначено, що погіршення психофізіологічного стану водія у більшості випадків призводять до помилок і є основним каталізатором, який призводить разом з впливом небезпеки під час керування ТЗ до ДТП; встановлено, що психофізіологічне напруження, яке обумовлене тим, що автомобіль є об'єктом підвищеної небезпеки, приводить до прояву страху, тривоги, сумнів, невпевненості; розглянуто 5 кроків для зменшення рівня стресового навантаження водія, надані рекомендації щодо цього.

В економічному розділі була визначена планова собівартість перевезень при реалізації трьох альтернатив. Результати розрахунків показали, що при реалізації альтернативи Б ТОВ «АЛКО ПЛЕЙС» буде мати найменшу собівартість перевезень, яка складає 223,5 грн/т, а найбільшу – при реалізації альтернативи В – 311 грн/т. При реалізації альтернативи А собівартість перевезень складає 243 грн/т.

В технологічному розділі був обґрунтований вибір альтернативи А. Отже, реалізація альтернативи А є економічно доцільною, так як очікуваний ефект складає 77 тис. грн.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. С. П. Онищенко і Ю. О. Коскіна, «СУТНІСТЬ, СПЕЦИФІКА І ФОРМУВАННЯ СИСТЕМ ДОСТАВКИ ВАНТАЖІВ», *Вісник ВПІ*, вип. 3, с. 86–95, Черв. 2019.
2. Босняк М.Г. Вантажні автомобільні перевезення. Навчальний посібник для студентів спеціальності 7.100403 "Організація перевезень і управління на транспорті (автомобільний)". К.: Видавничий Дім "Слово", 2010. 408 с.
3. Зайченко, К.С. і Болховська, А.П. Сучасний стан та тенденції розвитку ринку алкогольних напоїв в Україні. *Економіка, управління та адміністрування*. 2(104) (Лип 2023), 101–109.
4. Садовий В. ПРОГНОЗУВАННЯ ПОПИТУ НА ПРОДУКЦІЮ. X Всеукраїнська студентська науково - технічна конференція "ПРИРОДНИЧІ ТА ГУМАНІТАРНІ НАУКИ. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ" с. 99-100
5. Герасимова, В. О., Резанов, Е. О. (2020). КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА: СУТНІСТЬ ТА ФАКТОРИ ВПЛИВУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ. *Економічний простір*, (154), 93-97.
6. Методичні рекомендації до виконання маркетингово-аналітичного розділу кваліфікаційної роботи бакалаврів спеціальності 275 Транспортні технології (на автомобільному транспорті) / Я.В. Літвінова, Ю.І. Мельнікова; М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». – Дніпро: НТУ «ДП», 2020. – 22 с.
7. Кусяк М. М. Критерії вибору парку транспортних засобів для забезпечення ефективної системи вантажних перевезень / М. М. Кусяк, В. М. Мельник // Збірник тез доповідей VIII Міжнародної науково-технічної конференції молодих учених та студентів „Актуальні задачі сучасних

технологій“, 27-28 листопада 2019 року. — Т. : ТНТУ, 2019. — Том 1. — С. 194–195. — (Сучасні технології на транспорті).

8. Офіційний сайт ТОВ «КИЇВСПЕЦТЕХ». [Електронний ресурс]. Адрес доступу: <https://kievspecteh.com/>

9. Таценко О. В КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ І ВИБОРУ АВТОТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ ДЛЯ ТРАНСПОРТНИХ ТЕХНОЛОГІЙ. [Електронний ресурс]. Адрес доступу: <https://repo.snau.edu.ua/bitstream/123456789/9796/1/%D0%A2%D0%B5%D0%B7%D0%B8%20%D0%A2%D0%B0%D1%86%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%202022.pdf>.

10. Давідч Ю. О. Розробка графіка руху транспортних засобів при організації вантажних перевезень: навч. посіб. / Ю. О. Давідч; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2010. – 345 с.

11. Таран І.О. Методичні рекомендації до виконання технологічного розділу кваліфікаційної роботи бакалаврів спеціальності 275 Транспортні технології (на автомобільному транспорті) за тематикою «Вантажні перевезення» / І.О. Таран, Я.В. Літвінова; М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». – Дніпро: НТУ«ДП», 2020. – 17 с.

12. Методичні вказівки до виконання розрахунково-графічної роботи з дисципліни «Організація навантажувально-розвантажувальних робіт» / Нац. ун-т. «Дніпровська політехніка». – Дніпро: НТУ «ДП», 2007. – 34 с.

13. Гончарова Л. О. Підвищення ефективності прийняття управлінських рішень на виробничому рівні / Л. О. Гончарова // Економіка будівництва і міського господарства. - 2013. - т. 9, № 1. - С. 41-46.

14. Топчій О.О. Методи парних порівнянь в економічних дослідженнях/. О.О.Топчій, М.Л.Зайцева : [Електронний ресурс]. Адрес доступу: https://www.rusnauka.com/SND/Economics/13_topchiy.doc.htm(дата звернення 18.05.2024 р).

15. Згерський Р. А. Підхід до оцінки ризиків на робочих місцях / Згерський Р. А., Коломойцева К. К., Радчук Д. І. // «Наукова весна» 2023 :

матеріали 13-ої Всеукраїнської наук.-техн. конф. студ., аспірантів та молодих вчених, Дніпро, 1-3 березня 2023 року– Дніпро : НТУ «ДП», 2023. – С. 125-126

16. П'ять кроків оцінки ризиків на виробництві. [Електронний ресурс]. Адрес доступу: <https://ukrprofzahyst.com.ua/ua/obuchayuschie-statyi/12-pyat-shagov-v-otsenke-riskov-na-proizvodstve>

17. Планування діяльності транспортного комплексу. Методичні рекомендації до виконання практичних занять для студентів денної форми навчання напряму підготовки 0701 Транспортні технології / Скрипниченко Ю.І., Горошко Н.О. – Д.: Державний ВНЗ «НГУ», 2012. – 53 с

18. Мельнікова Ю. І. Економічне обґрунтування та економічна оцінка проектних заходів у дипломних роботах магістрів за спеціальністю 275 «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)»: Навч. посіб. Дніпро: Вид-во «Літограф». 2018. – 112 с.

19. Чучук Ю. В. Теоретична сутність понять економічна ефективність та ефективність діяльності / Ю. В. Чучук. // Ефективна економіка. - 2014. - №2. [Електронний ресурс]. Адрес доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2014_2_42